

A Talajtani Társaság Vándorgyűlése

Szarvas, 1988. szeptember 1—2.

A Talajtani Társaság a MAE Békés megyei Szervezetével, a Debreceni Agrártudományi Egyetem Szarvasi Mezőgazdasági Főiskolai Karával, a szarvasi Öntözési Kutató Intézettel, valamint a Szarvasi Arborétum közreműködésével 1988. szeptember 1-én és 2-án tartotta Vándorgyűlését.

A Vándorgyűlés témája "Talajaink termékenységének megőrzése a növekvő igénybevétel időszakában" volt, ami kifejezésre juttatta azokat a kérdéseket, elért eredményeket, valamint igényeket, amelyek e fontos problémakörben jelenleg a legaktuálisabbak. Egyetértés van abban, hogy talajaink jelentősége (riási mind a mezőgazdasági termelés szempontjából, mind azon túlmenően az egész környezet, sőt a társadalom követelményeinek megfelelően is. Nagyon különbözőek azonban a nézetek arról, hogy milyen a talajok konkrét értékelése, jelenlegi termelésünk és az egyéb társadalmi tevékenység milyen befolyást gyakorol rájuk, milyen a veszélyeztetettségük és milyen módszerek a legmegfelelőbbek védelmükre és megóvásukra. A széles problémakör egyes részeit voltak hivatva bemutatni és megvitatni a plenáris, a szekció előadások, a poszter kiállítás és a Vándorgyűlés más rendezvényei is.

A téma kiválasztását az is indokolja, hogy különösen élesen vetődik fel egyrészt talajaink értékének kérdése, másrészt az az egyre erősödő hatás, amellyel világszerte, de hazánkban is szembe kell néznünk és, amely olyan nagymértékben megváltoztatja a termőtalaj mennyiségét és minőségét, amilyenre példa a korábbi évtizedek, sőt évszázadok alatt sem volt.

Az a bizonytalanság, amely talajaink értéke és értékelése vonatkozásában fennáll nemcsak tudományos probléma, hanem gazdaságilag, sőt politikailag is elsőrendű. Mivel hazánkban máig sincs a földnek szabad forgalma, szinte feloldhatatlan nehézségekkel állnak szemben mindazok a törekvések, melyek reálisan kívánják megadni a föld értékét. A problémát még nehezíti az is, hogy a föld értéke mindazokon a helyeken, ahol a földnek forgalma és ára van, igen gyorsan változik, sokkal gyorsabban, mint azok a természetföldrajzi és hasonló paraméterek, amelyeket a talajtani szakemberek a föld értékelésénél használnak.

A kérdés másik oldala az, hogy, bár kétségtelenül csökken világszerte a termőtalaj kiterjedése, mégis nehéz tiszta képet alkotni arról, hogy a fenyegetettség a közeli vagy távoli jövőben járhat globális katasztrófával. Ilyen tekintetben a termőföldek kiterjedésének csökkenése mellett legalább ugyanolyan mértékben kell figyelembe venni a minőségi romlást, amely ugyancsak világprobléma és számos okra vezethető vissza. Ezek az okok a termelés fejlődésével sajnos gyorsan szaporodnak és elmélyülnek.

Természetesen a Vándorgyűlés nem tűzhetette ki célul azt, hogy a fentiekben vizsgált és hasonló problémákra megoldást, vagy pontos választ adhasson. Célja inkább az volt, hogy főleg hazai vonatkozásban a fő kérdéseket megis-

mertesse, ha lehet elemezze, segítse elosztatni a túlzott illuziókat, de egyidejűleg a veszélyek eltúlzását is. Ahol lehetséges a Vándorgyűlés előadói igyekeztek jó tapasztalatokról és javaslatokról is beszámolni a talajok okszerű használatával és védelmével kapcsolatban.

A Vándorgyűlésnek a DATE Szarvasi Mezőgazdasági Főiskolai Kara adott otthont és mind a Főiskola, mind a MAE megyei szervezete, valamint a szarvasi rendező intézmények nagy érdeme az, hogy szervezési és anyagi tekintetben nemcsak biztos hátteret nyújtottak a rendezvény számára, hanem gondos és kollegiális vendéglátással tették azt eredményessé és kellemessé.

A Vándorgyűlés megnyitójára szeptember 1-én 9 órakor került sor a szarvasi Árpád Szálló dísztermében, amelyet a több mint 400 résztvevő teljesen megtöltött.

A Társaság elnöke üdvözölte a megjelenteket és egyperces néma felállással adóztak a Társaság azon aktív tagjai emlékének, akik a legutóbbi Vándorgyűlés óta hunytak el. Ezt követően került sor a külföldi vendégek üdvözlésére. A Vándorgyűlésen 16 külföldi szakember vett részt 12 országról, akik közül kiemelendők: Prof. Dr. Y. TAKAI /Japán/, a Tokiói Egyetem Talajtani Tanszékének vezetője, a Nemzetközi Talajtani Társaság alelnöke; Prof. Dr. S. V. ZONN /SzU/, a Moszkvai Egyetem professzora, a Pocsvoedenie talajtani szakfolyóirat szerkesztője, a Szovjet Talajtani Társaság alelnöke; Prof. Dr. G. GJUROV /Bulgária/, a plovdivi Vaszil Kolarov Mezőgazdasági Főiskola tanszékvezető tanára, a Bolgár Talajtani Társaság alelnöke; Dr. V. LINKES /Csehszlovákia/, a szlovákiai Talajtermékenység Kutató Központ főosztályvezetője, a Szlovák Talajtani Társaság vezetőségi tagja; Prof. Dr. S. MOSKAL /Lengyelország/, a varsói Mezőgazdasági Egyetem tanára, a Lengyel Talajtani Társaság alelnöke; Dr. J. QUAST /NDK/, a münchenbergi Talajtermékenység Kutató Központ osztályvezetője, az NDK Talajtani Társaság alelnöke; Dr. G. DJURETIC /Jugoszlávia/, a titográdi Agrozaednia igazgatója, a Jugoszláv Talajtani Társaság alelnöke; Prof. Dr. M. ADAM /Jugoszlávia/, az Osijek-i Egyetem Talajtani Tanszékének vezetője, a Jugoszláv Talajtani Társaság vezetőségi tagja; Dr. H. P. SINGH /India/, a Jodhpur-i Arid Zóna Kutató Intézet osztályvezetője, az Indiai Talajtani Társaság képviselőjében. Rajtuk kívül az Egyesült Államokból, Franciaországból, Svédországból és Szíriából is érkeztek vendégek.

Az elnöki megnyitó után Dr. SOÓS GÁBOR, a MAE elnöke vette át a plenáris ülés vezetését és rövid beszédben méltatta a Talajtani Társaság tevékenységét, a Vándorgyűlés témájának fontosságát és a mezőgazdasági politika, valamint termelés ezzel kapcsolatos aktuális kérdéseit és eredményeit.

Dr. LÁNG ISTVÁN, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, a Talajtani Társaság alelnöke méltatta a Vándorgyűlés témájának jelentőségét és ezzel kapcsolatban kitért a talajnak, mint a természeti környezet fontos elemének számos olyan vonatkozására, amelyek a jelenlegi hazai tudománypolitikában és a gyakorlatban elsőrendűek.

Y. TAKAI professzor a Nemzetközi Talajtani Társaság nevében üdvözölve a Vándorgyűlést, méltatta a Magyar Talajtani Társaság aktív részvételét a nemzetközi tudományos életben. Felhívta a résztvevők figyelmét arra, hogy 1990 augusztusában Japánban kerül sor a XIV. Nemzetközi Talajtani Kongresszusra, melyre meghívta a szakma magyar képviselőit is.

A külföldi résztvevők nevében V. Sz. ZONN professzor tartott meleghangú üdvözlő beszédet.

RAISZ GUSZTÁV, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium miniszterhelyettese a Tárca nevében üdvözölte a résztvevőket és előadta, hogy a MFM fontos kérdésnek tekinti a talajokkal való foglalkozást és a Minisztérium számos elképzelésében és feladatkörében a talaj termékenysége döntő szerepet játszik.

Dr. PERCZEL GYÖRGY, a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium miniszterhelyettese ugyancsak örömmel állapította meg, hogy a Talajtani Társaság szoros kapcsolatban áll a környezetvédelem olyan fontos kérdéseivel,

mint a talaj megóvása és védelme, amely a KVM egyik legfontosabb feladatát is képezi. Vázolta a Minisztérium ezzel kapcsolatos tevékenységét és programját.

KOVÁCS ISTVÁN, az Ipari Minisztérium főosztályvezetője KÖRTVÉLYES ISTVÁN, IM miniszterhelyettes képviselőjében üdvözölte a Vándorgyűlést és részletesen taglalta azt a tevékenységet, amelyet - különösen a műtrágyák vonatkozásában - az Ipari Minisztérium kifejt.

Két plenáris előadás hangzott el az első nap délelőttjén: Dr. SZABOLCS ISTVÁN: "Talajaink termékenységének védelme, megőrzése és növelése. Igények, elképzelések, realitások", és Dr. SZÁNTOSI ANTAL: "Dél-tiszántúli talajok termékenysége, növelésének lehetőségei és eredményei" címmel.

Ugyancsak az első nap délelőttjén nyújtotta át Dr. STEFANOVITS PÁL, a Talajtani Társaság tiszteletbeli elnöke a kitüntetetteknek a Treitz Péter Emlékérmeket, a Szocialista Mezőgazdaságért, a Szocialista Faluért Emlékplaketteket, valamint a MAE Aranykoszorus jelvényeket. Ezután Dr. SOÓS GÁBOR és Dr. SZABOLCS ISTVÁN koszorút helyeztek el Tessedik Sámuel szobránál.

Szeptember 1-én délután a DATE Szarvasi Mezőgazdasági Főiskolai Karán szekcióülésekre került sor:

1. szekció: Melioráció és vízgazdálkodás
Szekcióelnök: Dr. HEGEDŰS LAJOS
Dr. VÁRALYAY GYÖRGY
2. szekció: Tápanyaggazdálkodás
Szekcióelnök: a. Dr. DEBRECZENI BÉLA
b. Dr. SARKADI JÁNOS
3. szekció: Környezetvédelem
Szekcióelnök: Dr. STEFANOVITS PÁL

A szekcióüléseken 59 előadás hangzott el, ehhez járult a poszter-kiállítás 74 dolgozata. A nagyszámú előadás, mely egyrészt az érdeklődést tanúsította, sajnos az idő korlátozottsága miatt csak részben tette lehetővé a széles körű szakmai vita kialakulását a különböző témákban.

A szekcióülések után tartották a Társaság vezetőségi ülését, amelyen értékelték a Vándorgyűlés anyagát és egyöntetűen megállapították, hogy az aktuális és sikeres volt.

Az 1. szekcióban a talajtan, a vízgazdálkodás, a talajcsővezés és talajjavítás kérdésköreit felölelő értékes előadások hangzottak el.

A 2. szekció a. és b. alszekciókban végezte munkáját. Az a. alszekcióban főleg a mű- és szerveztrágyázás néhány alap és gyakorlati kérdésével, a b. alszekcióban a talaj tápanyaggazdálkodásával és vizsgálati módszereivel foglalkoztak. Mindkét alszekcióban a tápanyagellátás, a tápanyaggazdálkodás témaköre váltott ki nagyobb érdeklődést.

A 3. szekció előadásai két nagy kérdés köré csoportosíthatók: a műtrágyák hatására fellépő talajsavasodás, valamint a talaj és öntözővíz, illetve ve szennyvíz kölcsönhatásainak kérdéskörére.

Szeptember 1-én este szakember-találkozó volt a résztvevők számára, amely ugyancsak a DATE Mezőgazdasági Főiskolai Kar épületében került megrendezésre, ahol a poszter-kiállítás is helyet kapott.

A Vándorgyűlés második napján szakmai kirándulásokon vettek részt a szakemberek: A. Békés-Körösladány-Szarvas: melioráció-öntözés; B. Kardoskút-Nagyszénás: tápanyaggazdálkodás-környezetvédelem témakörben.

Jelen kiadványunkban a Vándorgyűlés teljes anyagát kívánjuk a szakmai közvélemény rendelkezésére bocsátani. Mind a plenáris előadások, mind pedig a megnyitó ülésen elhangzott üdvözlő beszédek, szekció- és poszter-előadások közül mindazok, amelyeket szerkesztőségünkhöz eljuttattak a szerzők, teljes

terjedelemben kerülnek közlésre. Csupán a szerkesztés során nélkülözhetetlen technikai és stilisztikai beavatkozásokra került sor.

Ugyancsak szem előtt tartottuk az előadások Vándorgyűlésen való elhangzásának sorrendjét és csoportosítását is. Ámbár a szerkesztésnél szokásos változtatásoknál kevesebbet eszközöltünk, mégis helyenként a sorrend nem pontosan ugyanaz, mint az üléseken volt, de az olvasó így is csorbítatlan képet kaphat a Vándorgyűlés teljes anyagáról és lefolyásáról.

Az Agrokémia és Talajtan jelen kötetének 3-336. oldalain található a Vándorgyűlés teljes anyaga. Ezt követően találkozhat az olvasó a kötet hagyományosan szerkesztett további anyagával is.

Bízunk abban, hogy a Vándorgyűlés - amely az eddigiek közül nemcsak a legnépesebb, hanem a legnagyobb és legszélesebb szakmai anyagot is tartalmazó volt - eredményességét kiadványunk méltó módon szolgálja. Mint az anyag is mutatja, Társaságunk tagsága a szakterület széles spektrumát felölelve aktívan és lelkiismeretesen dolgozik azokon a kérdéseken, amelyek a Vándorgyűlés témájának megfelelően, hazánkban ma és a belátható jövőben is nagymértékben befolyásolhatják nemcsak tudományágunk fejlődését, hanem népünk és hazánk jólétét is.

SZABOLCS ISTVÁN
a Talajtani Társaság elnöke